

Lessuggesties bij Kinderen van de Eindeloze Vlakte

Over het boek:

Sen, de zoon van het Harati-stamhoofd, denkt dat zijn laatste uur geslagen heeft als hij gevangen wordt genomen door de Wilden, de aartsvijand van zijn volk. Maar de Kamarai – zoals de Wilden blijken te heten – hebben iets heel anders voor hem in petto: hij moet de plaats innemen van de zoon van het Kamarai-stamhoofd, die door de Harati is gedood. Hoezeer Sen zich ook verzet, hij heeft geen keuze en hij komt er langzamerhand achter dat de Wilden die hij zijn hele leven heeft veracht en gevreesd heel andere mensen zijn dan hij dacht, met heel andere ideeën over het leven en leiderschap dan de Harati eropna houden. Hij leert over onderling respect, over ergens bij horen en leven in harmonie met de natuur. Maar hij kan zijn volk toch niet verraden? Ellen van Velzen, bekend van De Jonge Vlieger, heeft een verhaal geschreven waar de droge hitte vanaf slaat, waar je meegezogen wordt de Afrikaanse vlakten in, waar het leven hard is, maar ook ongekend mooi. Net als dit boek... ongekend mooi. Een aangrijpend boek over familie en trots en over schijnbaar onvereenigbare werelden. Een boek over een wereld ver weg, en tegelijkertijd heel dichtbij.

Over de auteur:

Ellen van Velzen (1983) promoveerde aan de Universiteit van Groningen op een onderzoek in de evolutionaire biologie. Nu werkt ze aan de Universiteit van Potsdam (Duitsland) aan wiskundige modellen van plankton dynamica. Ze combineert een wiskundige aanleg met een grote liefde voor verhalen. Kinderen van de Eindeloze Vlakte is haar tweede boek bij Lemniscaat.

www.lemniscaat.nl

Lessuggesties bij de vakken: wereldoriëntatie, Nederlands/taal, aardrijkskunde, kunst/handenaarbeid, maatschappijleer, burgerschap, mens en maatschappij en muziek

Thema's: Verbondenheid, olifanten – wilde dieren, droogte, trektocht

Doelgroep:

Kinderen van de Eindeloze Vlakte is bedoeld voor kinderen van 11 jaar en ouder. De lessen zijn geschikt voor kinderen vanaf groep 8 van de basisschool

Tijdsinvestering:	Afhankelijk van de gekozen opdrachten variërend van een half uur tot een lessencyclus van enkele lessen
Uitvoering:	Klassikale start, vervolginvulling zowel individueel als in groepjes mogelijk, klassikale afsluiting

A- Inleiding: U toont de omslag en leest de flaptekst voor. Benadruk dat er gebieden zijn in de wereld waar wij, de gemiddelde West-Europeaan, meestal weinig van af weten. Gebieden waar men heel anders leeft en heel andere zorgen heeft dan wij. In sommige van die gebieden zijn kinderen van twaalf jaar al bijna volwassen en krijgen ze belangrijke taken op hun schouders gelegd. Dat is in dit verhaal ook zo. Sen woont in een gebied dat lijkt op Afrika. Als zoon van een stamhoofd heeft hij de taak om water te halen voor zijn stam. Maar dan gebeurt er iets: hij wordt overvallen, krijgt een stinkende doek tegen zijn neus en mond gedrukt en dan... Niets meer.

Vraag uw leerlingen wat er zou kunnen zijn gebeurd. Verraad de inhoud van het boek niet maar knik na de inventarisatie geheimzinnig en bied het boek aan om te lezen en het vervolg zelf te ontdekken.

B- Uitvoering: Maak een selectie uit één of meer van de volgende opdrachten en leid deze in bij de leerlingen.

Mogelijkheid 1: Leesverslag

Maak een leesverslag bij *Kinderen van de Eindeloze Vlakte*

- Voor groep 8 van de basisschool is dit misschien een lastige opdracht. Geef daarom eenvoudige opdrachten zoals:
 - Schrijf wie de hoofdpersonen zijn en geef ook een beschrijving van hoe ze eruit zien en hoe ze doen.
 - Wat is het onderwerp van *Kinderen van de Eindeloze Vlakte*?/Waar gaat het boek over?

- Schrijf in ongeveer tien zinnen wat er in het boek gebeurt - Wat vind je van het boek?
- Zou je iets tegen de schrijver willen zeggen?
 - Eventueel kunt u proberen deze boodschap naar de schrijver of de uitgever te sturen via hun websites.

Mogelijkheid 2: teksten met vragen

Lees de tekst van hoofdstuk 1 en beantwoord de volgende vragen:

Vraag 1: Waarom schrikt Sen aan het begin van het hoofdstuk wakker?

Vraag 2: Beschrijf in maximaal twintig woorden waarom het volk van de Harati niet zijn kamp had moeten opslaan op de grasvlakte.

Vraag 3: Kun je begrijpen waarom Sen steeds naar de Eindeloze Vlakte kijkt?

Vraag 4: Beschrijf in vijftientig woorden waarom Sen zich schaamt voor zijn eigen lafheid.

Vraag 5: Vind jij ook dat hij laf is? Waarom wel of waarom niet?

Lees de tekst van tekst hoofdstuk 2 (*) en beantwoord de volgende vragen:
 (* bladzijde 18 tot en met bladzijde 21 onderaan – ‘... dan zouden ze iets meemaken...’)

Vraag 1: Waarom loopt Sen weg?

Vraag 2: Hoe denk je dat ‘*demonisch*’ geluid klinkt? (bladzijde 18)? Probeer het uit te leggen door te tekst goed te lezen maar zonder om hulp te vragen of het op te zoeken.

Vraag 3: Op wie is Sen zo boos dat hij op bladzijde 19 de bloemenkrans het donker in slingert?

Vraag 4: Waarom zegt Sen dat Chulak zijn vader is? Gebruik meer dan tien woorden in je antwoord.

Vraag 5: Waarom voelt Baraka zich de vader van Sen? Gebruik meer dan tien woorden in je antwoord.

Mogelijkheid 3: Ontwerp je eigen Eindeloze Vlakke

In *Kinderen van de Eindeloze Vlakke* speelt een groot deel van het verhaal zich op de Eindeloze Vlakke af. Laat je fantasie los: ontwerp je eigen Eindeloze Vlakke. Is dat een fijne ruimte of één die je angstig maakt? Zou je er willen zijn of juist niet? Is het een woestijn of juist een drukke winkelstraat in het centrum van New York of een andere grote stad? Werk je eigen eindeloze vlakke uit op plat vlak, in een tekst, of in 3D.

Mogelijkheid 4: Vooroordelen

Sen is bij zijn eigen stam, de Harati, opgegroeid met allerlei vooroordelen over de stam van de Kamarai. Een vooroordeel is een mening over iemand voordat je die persoon kent.

Opdracht 1: Zoek in het verhaal minstens drie vooroordelen op en vertel wat Sen over deze zaken ontdekt wanneer hij bij de Kamarai leeft.

Opdracht 2: Probeer bij jezelf na te gaan of jij ook bepaalde ideeën hebt over andere groepen op je school, in je stad of in Nederland. Beschrijf die ideeën en vertel, als je dat kan, waarom je die ideeën hebt.

- Over dit onderwerp valt veel te zeggen. Het leent zich daarom uitstekend voor een klassengesprek.
- Wanneer een leerling solitair met deze opdracht aan de slag gaat, is het handig dat hij/zij het hele boek heeft gelezen.

Mogelijkheid 5: Jager-verzamelaars

De stammen die in *Kinderen van de Eindeloze Vlakten* worden beschreven, leven heel dicht bij de natuur. Ze eten wat ze jagen of vinden en volgen de sporen van de olifanten op zoek naar water. Er zijn geen winkels of tuintjes waar groenten worden gekweekt.

Volkeren als die van Sen noemen we jager-verzamelaars. Zouden wij in 2018 ook nog op een dergelijke manier kunnen leven? Waarom wel of waarom niet? Maak van je antwoorden een verslag van ongeveer een half A-4 of driehonderd woorden. Je mag hierbij ook informatie opzoeken op internet of in boeken. En

natuurlijk kun je foto's of tekeningen in je verslag zetten maar die moeten niet te groot zijn.

Mogelijkheid 6: Leiderschap

De Harati-stam en de stam van de Kamarai hebben elk een ander soort leider. Bij de Harati is het een man die het op alle gebieden voor het zeggen heeft. Hij accepteert geen tegenspraak en drijft zijn eigen zin door, desnoods met harde hand.

Het stamhoofd van de Kamarai is anders. Hij probeert te overleggen over wat er moet gebeuren. Mensen die zich tegen hem verzetten, probeert hij vriendelijk te stemmen en met hen te praten.

Stel: je bent trainer van een voetbalclub. Je wilt met je team dolgraag kampioen worden. Welke trainer zou dan het best werken? Eén die lijkt op de echte vader van Sen en alles bepaalt wat zijn spelers moeten doen? Of een man als Baraka die over alles probeert te overleggen en iedereen te vriend wil houden? Leg je antwoord uit.

- U kunt hier ook voor andere functievoorbeelden kiezen, zoals schoolhoofd, de leider van een jeugdclub, een ouder, een regeringsleider, een brandweer- of politiechef, enzovoort.
- Deze opdracht leent zich uitstekend voor een kringgesprek met als thema leiderschap. Benadruk hierbij dat er verschillende situaties zijn: situaties waarbij direct handelen geboden is en situaties waarbij het belangrijk is dat iedereen gedurende langere tijd hetzelfde wil en doet. Deze situaties vereisen verschillende soorten leiders.
- Natuurlijk kunt u ook de klassensituatie als uitgangspunt nemen en de opdracht uitwerken in de richting van het thema samenwerking.

Mogelijkheid 7: Wat weet je over de personen uit het boek?

Namen	Wat weet je over hen?
Sen	
Kito	

Baraka	
Alika	
De Harati	
De Kamarai	
Seleni	
Tembo	
Kanu	
Amani	
Kaira	
Nia en Waseme	
Chulak	

Mogelijkheid 8: Een Afrikaans patroon ontwerpen

- Hoewel nergens het woord Afrika wordt genoemd, voelt de sfeer van het verhaal met de beschrijving van de vlakten, dieren, stammen en namen enigszins Afrikaans aan. Vanuit die associatie is de volgende opdracht ontstaan.

Opdracht: ontwerp een patroon op papier dat qua sfeer en kleuren verwijst naar Afrika. Neem hiervoor een A-4 papier en zoek eerst op internet op hoe Afrikaanse stoffen eruit zien.

- Toon de omslag van het boek nog eens om de sfeer te laten zien. Toon ook voorbeelden van Afrikaanse stoffen die u op internet vindt en beschrijf het kleurgebruik: aardse tinten, oranje, okergeel, fel blauw, helder groen enz. - Als u de mogelijkheden en de tijd hebt, kunt u ook stoffen verven in de Afrikaanse stijl of de opdracht iets breder nemen en met de leerlingen gaan batikken.

Ideeën hiervoor: [één](#), [twee](#), [drie](#)

Mogelijkheid 9: muziekstuk

Zoek een muziekstuk dat je bij dit verhaal vindt passen. Laat het aan je klas horen en leg uit waarom je dit vindt.

- Dit kan natuurlijk ook met een gedicht of foto.

Mogelijkheid 10: Onbekende stammen

In Kinderen van de Eindeloze Vlake worden twee onbekende stammen genoemd: de Harati en de Kamarai.

Er zijn veel meer culturen/stammen/volkeren die niet erg bekend zijn. Zoek van onderstaande stammen en volken op waar ze wonen en wie ze zijn. Vergeet vooral ook niet om foto's te kopiëren of printen. Maak van de verzamelde informatie een muurkrant waarin je de volkeren aan je klasgenoten voorstelt.

Hazari
Sherpa
Xhosa
Zoeloe

Berbers
Oeigoeren
Krim-Tartaren
Welshmen

C- Afsluiting: Laat de eindproducten door de leerlingen in de klas presenteren of maak er een tentoonstelling van die u bijvoorbeeld tijdens een ouderavond kunt tonen of een semipermanente plaats op uw school kunt geven. Als u stoffen heeft geleverd en ze zijn groot genoeg, maak er dan (provisorische) kledingstukken van of boekomslagen. U kunt er ook voor kiezen deze tijdens een bijzonder moment op school, zoals een kerstviering of de afsluiting van een jaar, op de tafels te leggen als kleedjes of placemats.